

1. Znak sprawy (wypełnia FAPA):

Szczegółowy program szkolenia realizowanego w ramach operacji

2. Blok tematyczny:

**DOBRE PRAKTYKI ROLNICZE NA OBSZARACH SZCZEGÓLNIENARAŻONYCH
NA AZOTANY POCHODZENIA ROLNICZEGO, TZW. OSN**

Lp.	Zakres programowy szkolenia	Liczba godzin szkolenia	Planowane środki dydaktyczne	Planowane materiały szkoleniowe	Formy i metody szkolenia (kursy/warsztaty/wyjazd studyjny/inne)	Imię i nazwisko wykładowcy/wykładowców
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1	Dzień 1					
	Okresy nawożenia Warunki przechowywania nawozów naturalnych oraz postępowanie z odciekami: - Wymagana pojemność urządzeń do przechowywania nawozów naturalnych - Sposób obliczania pojemności urządzeń do przechowywania nawozów naturalnych (przykłady obliczeń dla gospodarstw zlokalizowanych na OSN oraz poza tymi obszarami) ćwiczenia praktyczne - Postępowanie z nadwyżką nawozów naturalnych - Ustytuowanie urządzeń do przechowywania nawozów naturalnych - Zasady przechowywania pasz soczystych i kiszzonek - Przykładowe konstrukcje płyt obornikowych, zbiorników na gnojowice oraz przym	10 min. 50 min.	Prezentacja w programie Power Point, rzutnik, projektor komputery, flipchart lub tablica	Broszura pn. "Dobre praktyki rolnicze na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego tzw.OSN", przybory szkoleniowe (teczka, długopis, notatnik)	Wykład, wprowadzenie, warsztaty - zajęcia komputerowe z udziałem rolników. Udzielanie informacji winikających z dyskusji zgodnie z zapotrzebowaniem słuchaczy	Wszyscy wymienieni w załączniku nr 2
	Zasady i dobre praktyki nawożenia pól na terenie o dużym nachyleniu	10 min.	Prezentacja w programie Power Point, rzutnik, projektor komputer, flipchart lub tablica	Broszura pn. "Dobre praktyki rolnicze na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego tzw.OSN", przybory szkoleniowe (teczka, długopis, notatnik)	Wykład, udzielanie informacji winikających z dyskusji zgodnie z zapotrzebowaniem słuchaczy	Wszyscy wymienieni w załączniku nr 2
	Ograniczenia nawożenia na glebach podmokłych, zalanych, zamrzniętych lub pokrytych śniegiem	10 min.	Prezentacja w programie Power Point, rzutnik, projektor komputer, flipchart lub tablica	Broszura pn. "Dobre praktyki rolnicze na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego tzw.OSN", przybory szkoleniowe (teczka, długopis,	Wykład, udzielanie informacji winikających z dyskusji zgodnie z zapotrzebowaniem słuchaczy	Wszyscy wymienieni w załączniku nr 2

Lp.	Zakres programowy szkolenia	Liczba godzin szkolenia	Planowane środki dydaktyczne	Planowane materiały szkoleniowe	Formy i metody szkolenia (kursy/warsztaty/wyjazd studyjny/inne)	Imię i nazwisko wykładowcy/wykładowców
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	Ogólne zasady stosowania nawozów i komunalnych osadów ściekowych w pobliżu cieków i zbiorników wodnych	10 min.	Prezentacja w programie Power Point, rzutnik, projektor komputer, flipchart lub tablica	Broszura pn. "Dobre praktyki rolnicze na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego tzw.OSN", przybory szkoleniowe (teczka, długopis,	Wykład, udzielanie informacji winikających z dyskusji zgodnie z zapotrzebowaniem słuchaczy	Wszyscy wymienieni w załączniku nr 2
	Dawki i sposoby nawożenia: - Dopuszczalna ilość zastosowanych w ciągu roku nawozów - Maksymalne dawki nawożenia azotem dla upraw w plonie głównym - Zapotrzebowanie na składniki nawozowe - Zawartość składników nawozowych w glebie, jako punkt wyjściowy - Bilans składników pokarmowych i zasady jego liczenia - ćwiczenia praktyczne - Praktyczne obliczanie zawartości azotu w nawozach wyprodukowanych w gospodarstwie przez poszczególne rodzaje zwierząt, w zależności od systemu ich utrzymania, z wykorzystaniem średnich rocznych wielkości produkcji nawozów naturalnych oraz koncentracji zawartego w nich azotu w zależności od gatunku zwierzęcia, jego wieku i wydajności oraz systemu utrzymania - ćwiczenia praktyczne - Obliczanie ilości dostępnego dla roślin azotu zawartego w nawozach naturalnych z uwzględnieniem tzw. azotu działającego, wyliczanego w oparciu o równoważnik nawozowy - ćwiczenia praktyczne - Plan nawożenia i zasady jego opracowania, w tym z wykorzystaniem narzędzi komputerowych m.in. programu NawSald - ćwiczenia praktyczne - Nawożenie precyzyjne, nawożenie zlokalizowane, nowoczesne techniki stosowania nawozów naturalnych	180 min. w tym: 10 min 45 min 45 min. 65 min. 15 min.	Prezentacja w programie Power Point, rzutnik, projektor komputery, program NawSald, flipchart lub tablica	Broszura pn. "Dobre praktyki rolnicze na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego tzw.OSN", przybory szkoleniowe (teczka, długopis, notatnik)	Wykład, wprowadzenie, warsztaty - zajęcia komputerowe z udziałem rolników. Udzielanie informacji winikających z dyskusji zgodnie z zapotrzebowaniem słuchaczy	Wszyscy wymienieni w załączniku nr 2

Lp.	Zakres programowy szkolenia	Liczba godzin szkolenia	Planowane środki dydaktyczne	Planowane materiały szkoleniowe	Formy i metody szkolenia (kursy/warsztaty/wyjazd studyjny/inne)	Imię i nazwisko wykładowcy/wykładowców
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	Dzień 2					
	<p>Ogólne zadady zrównoważonego stosowania nawozów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dokumentowanie zabiegów agrotechnicznych prowadzonych w gospodarstwie rolnym, a w szczególności związanych z nawożeniem - Nawożenie: czas i metody nawożenia, wapnowanie pól, dzielone dawki azotu, indeksy fosforu, rolnictwo precyzyjne, aspekty środowiskowe i ekonomiczne racjonalnego stosowania nawozów - Zarządzania obornikiem i gnojowicą: zasady i techniki rozprzestrzeniania nawozów naturalnych, produkcja biogazu z nawozów naturalnych, możliwości zastosowania produktów z biogazowni rolniczych i ich wpływ na środowisko separacja obornika i gnojowicy, zakwaszenie gnojowicy, dostosowane karmienie zwierząt - Struktura gleby i jej uprawa: utrzymanie dobrej struktury gleby, uprawa gleby- różne praktyki uprawowe, zapobieganie erozji - systemu uproszczonej uprawy, uprawa bezorkowa - Utrzymywanie pokrywy roślinnej i stref buforowych: wczesny wysiew ozimin pokrywa roślinna jesienia i zima, poplony, poplony a zawartość azotanów w glebie, międzyplony, wysoko efektywne strefy buforowe przy ciekach wodnych - Mokradła, oczka wodne, drenaż i nawadnianie - Elementy ekonomiki - straty ponoszone przez rolników 	<p>180 min. w tym:</p> <p>20 min.</p> <p>20 min.</p> <p>25 min.</p> <p>25 min.</p> <p>45 min.</p> <p>20 min.</p> <p>25 min.</p>	<p>Prezentacja w programie Power Point, rzutnik, projektor, komputer, flipchart lub tablica</p>	<p>Broszura pn. "Dobre praktyki rolnicze na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego tzw.OSN", przybory szkoleniowe (teczka, długopis, notatnik)</p>	<p>Wykład, udzielanie informacji winikających z dyskusji zgodnie z zapotrzebowaniem słuchaczy</p>	<p>Wszyscy wymienieni w załączniku nr 2</p>

Lp.	Zakres programowy szkolenia	Liczba godzin szkolenia	Planowane środki dydaktyczne	Planowane materiały szkoleniowe	Formy i metody szkolenia (kursy/warsztaty/wyjazd studyjny/inne)	Imię i nazwisko wykładowcy/wykładowców
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	Zasady kontroli	25 min.	Prezentacja w programie Power Point, rzutnik, projektor, komputer	Broszura pn. "Dobre praktyki rolnicze na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego tzw.OSN", przybory szkoleniowe (teczka, długopis, notatnik)	Wykład, udzielanie informacji wynikających z dyskusji zgodnie z zapotrzebowaniem słuchaczy	Wszyscy wymienieni w załączniku nr 2
	Zasady i możliwości ubiegania się o płatności w ramach niektórych dział PROW 2007-2013 i PROW 2014-2020 dla rolników gospodarujących na terenach objętych OSN	20 min.	Prezentacja w programie Power Point, rzutnik, projektor, komputer,	Broszura pn. "Dobre praktyki rolnicze na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego tzw.OSN", przybory szkoleniowe (teczka, długopis, notatnik)	Wykład, wprowadzenie, udzielanie informacji wynikających z dyskusji zgodnie z zapotrzebowaniem słuchaczy	Wszyscy wymienieni w załączniku nr 2
	Przyczyny oraz sposoby zapobiegania eutrofizacji wód przez gospodarstwa prowadzące produkcję roślinną, zwierzęcą oraz mieszaną: - Co to jest eutrofizacja i jej przyczyny - Drogi ucieczki składników pokarmowych - Erozja - Retencja wodna - Metody zapobiegania eutrofizacji - przykłady	25 min.	Prezentacja w programie Power Point, rzutnik, projektor, komputer	Broszura pn. "Dobre praktyki rolnicze na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego tzw.OSN", przybory szkoleniowe (teczka, długopis, notatnik)	Wykład, wprowadzenie, udzielanie informacji wynikających z dyskusji zgodnie z zapotrzebowaniem słuchaczy	Wszyscy wymienieni w załączniku nr 2

Lp.	Zakres programowy szkolenia	Liczba godzin szkolenia	Planowane środki dydaktyczne	Planowane materiały szkoleniowe	Formy i metody szkolenia (kursy/warsztaty/wyjazd studyjny/inne)	Imię i nazwisko wykładowcy/wykładowców
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	Pytania, wymiana doświadczeń	20 min.		Broszura pn. "Dobre praktyki rolnicze na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego tzw.OSN", przybory szkoleniowe (teczka, długopis,	Udzielanie informacji wynikających z dyskusji zgodnie z zapotrzebowaniem słuchaczy	Wszyscy wymienieni w załączniku nr 2
Dzień 3						
	Wyjazd studyjny do wzorcowego gospodarstwa rolnego, prowadzącego produkcję o profilu zwierzęcym lub mieszanym tj, zarówno roślinnym jak i zwierzęcym podczas którego uczestnicy szkolenia w praktyce będą mogli zapoznać się ze stosowanymi dobrymi praktykami rolnymi w zakresie zrównoważonej i racjonalnej gospodarki nawozami jak również podejmowanymi działaniami rolnośrodowiskowymi mającymi na celu ograniczenie spływu azotanów i fosforanów do wód (oczka wodne, zadrzenia śródpolne, strefy buforowe, rowy melioracyjne, poplony...).	250 min.	Gospodarstwo demonstracyjne z sieci Baltic Deal	Wydruk z informacjami o wizytowanym gospodarstwie i stosowanych w nim praktykach rolnych w zakresie nawożenia. Przykłady dobrych praktyk - oczka wodne, zadrzenia śródpolne, strefy buforowe, rowy melioracyjne, poplony,	Wyjazd studyjny - warsztaty w gospodarstwie	Wszyscy wymienieni w załączniku nr 2
	Ankieta - ocena szkolenia (załącznik nr 2 do umowy o przyznanie pomocy)	20 min.				
Liczba godzin razem		18 godzin				

Brwinów, 30.10.2014r.

(miejscowość i data)

czytelny podpis wnioskodawcy/osoby upoważnionej